

Postmottaket

Fra: henrik.stenwig@fhl.no
Sendt: 2. september 2003 15:46
Til: Postmottaket; Marit-Rye Birkelid; Bente Odlo
Emne: HØRINGSSVAR Avgift- og gebyrfinansiering av matforvaltningen (lover) fra FHL og NBL

FHL NBL
oringssvar avgifter d

Vedlagt følger høringsuttalelse angående hjemler for finansiering av matforvaltningen fra Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening og fra Næringsmiddelbedriftenes landsforening.

Vi beklager at uttalelsen kommer en dag etter fristens utløp.

Svaret er også sendt pr post.

Med vennlig hilsen
FISKERI- OG HAVBRUKSNÆRINGENS LANDSFORENING
Henrik Stenwig
Direktør FHL Fiskefôr

Postboks 5471 Majorstuen
0305 OSLO
Tlf 23 08 87 42
Fax 23 08 87 31
Mobil tlf 91 82 00 72
e-mail: henrik.stenwig@fhl.no

(See attached file: FHL NBL horingsssvar avgifter div lover 290803.doc)

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003/1692	Doknr.: 51
Mottatt: -4 SEPT 2003 MP/SDD	
Saksbeh.: LHO	Ark.: 750
Kopi:	Avskr.:

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

Vår ref.:
7432/03 Ark 216.72 (FHL)
03/340-7 (NBL)

Deres ref.:
03/1692

Dato:
1. september 03

Høringssvar angående hjemler for finansiering av matforvaltningen samt tekniske lovtilpasninger i dyrevernsloven og dyrehelsepersonelloven

Fiskeri- og havbruksnæringsens landsforening (FHL) og Næringsmiddelbedriftenes Landsforening (NBL) viser til udatert høringsbrev fra juli 03. Vi vil i det følgende presentere kommentarer og synspunkter høringsbrevet med utkast til lovendringer.

Generelle kommentarer

Innledningsvis må det understrekes at FHL og NBL har vesentlige innvendinger mot de generelle prinsipper matdepartementene har lagt til grunn for finansiering av matforvaltningen. I den forbindelse viser vi til våre hørings svar av henholdsvis 25.april og 28.april 2003 og til hørings svar fra NHO (Deres ref: 03/670 AMH/RIG) om saken. Et hovedankepunkt mot Regjeringens forslag er at man forsøker å gjøre pliktsubjekter etter matloven økonomisk ansvarlig for det fremtidige Mattilsynets virksomhet på områder som enten er irrelevante for en lang rekke av aktørene, eller som er irrelevante for alle pliktsubjektene. Når forslagene innebærer at for eksempel mineralvannprodusenter gjøres økonomisk ansvarlig for tilsyn med dyrehelse hos selskapsdyr, dyrevern og veterinær vaktordning, så er ikke dette logisk. Tilsvarende er det når sjømatprodusenter gjøres økonomisk ansvarlig for tilsyn med offentlige bestemmelser om storfe- og hestevavl. Dette fremtrer mer som forslag for å sikre statens finansieringsgrunnlag for noe som er fullstendig irrelevant for pliktsubjektene. I tråd med Ot.prp. nr. 100 (2002-2003) dreier det seg da om en fiskalavgift.

Vesentlige deler av Mattilsynets virksomhet dreier seg om gjennomføring av statens forpliktelser overfor borgerne i henhold til Menneskerettsloven når det gjelder å sikre forbrukerne *retten til mat*. Pliktsubjektene etter de respektive lovene kan imidlertid ikke være økonomisk ansvarlig for statens generelle forpliktelser overfor borgerne.

I den grad tilsyn med pliktsubjekter skal finansieres med avgifter og gebyrer, må dette begrense seg til de tjenester som er direkte relatert til tilsynet. På side 15 i *St. melding nr. 17 (2002-2003) om statlige tilsyn* er tilsynsbegrepet beskrevet som følger: "Kjernen i tilsynsrollen er den konkrete kontrollen av pliktsubjektene etterlevelse av en norm som allerede er fastsatt ved lov, forskrift eller enkeltvedtak, samt reaksjoner ved avvik."

Departementene bruker imidlertid ikke denne definisjonen i prinsippet for finansiering som er presentert i forslaget til ny matlov eller i det foreliggende høringsbrev. Tilsynsbegrepet er utvidet til å omfatte nesten alle andre lovforvaltningsoppgaver enn tilsyn, som:

- Generell beredskap mot mat/helse - kriser, herunder gjennom å etablere fonds.
- Generell kartlegging/overvåking
- Administrative støttefunksjoner og kompetanseutvikling
- Laboratorietjenester
- Vitenskapelige vurderinger
- FOU-basert forvaltningsstøtte
- Kommunikasjon og samfunnskontakt

Ingen av disse oppgaver kan oppfattes som tilsyn, selv om et godt tilsyn kan være avhengig av dem.

Iflg. forslaget er det kun to av oppgavene for matforvaltningen som ikke er tilsyn: regelverksutvikling og internasjonale forhandlinger og møter. Vi oppfatter *Stortingsmelding nr.17*, som omhandler alle statlige tilsyn, å gi helt andre føringer for tilsynsfinansiering. Den meldingen legger ikke opp til at alle disse forvaltningsoppgaver skal "brukesfinansieres".

Lov om dyrevern

Med bakgrunn i det som er nevnt tidligere, støtter FHL og NBL forslaget til første ledd i ny § 30a. Det forutsettes i denne sammenheng at man kun tar sikte på å dekke kostnadene knyttet til selve gjennomføringen av de spesifikke tjenestene. Grunnkostnadene må være dekket av staten med andre midler.

Som andre ledd i § 30a vil vi foreslå følgende:

Kongen kan i føresegner pålegge produsentar eller importørar av fôr til dyr å betale ei avgift på fôr til dyr. Avgifta skal dekkje kostnader med tilsyn og kontroll etter denne lova med aktivitetar som rettar seg mot dyr, så framti kostnadene ikkje dekkjast av gebyr jamfør første ledd.

Begrunnelsen for den her foreslåtte ordlyden, er at det er uakseptabelt at andre enn personer eller virksomheter som eier eller håndterer dyr, gjøres økonomisk ansvarlig for tilsyn med dyrehold etter dyrevernloven. Slik sett skulle det vært de som eier eller har dyr i sin varetekt som skulle vært de avgiftspliktige, men av hensyn til en praktisk innkreving bør det være leddet før som står for denne. Avgiften kan likevel tydeliggjøres som en avgift rettet mot dyreeierne. Avgiften slik som foreslått som andre ledd i § 30a i høringsbrevet, er en fiskalavgift. Dersom kostnadene med tilsyn etter dyrevernloven i slakterier og lignende ikke fullt ut dekkes av staten, kan slike kostnader dekkes med innkreving av gebyr etter første ledd og i praksis kombineres med kjøttkontrollgebyret hjemlet i matloven og ikke som en avgift slik departementet har foreslått.

Av det som er sagt over, følger at forslaget til tredje ledd strykes.

Lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (dyrehelsepersonelloven)

Pliktsubjekter etter denne loven er veterinærer, annet dyrehelsepersonell og delvis det veterinærmedisinske rettsråd. Dersom tilsyn og kontroll med loven skal avgiftsfinansieres, er det pliktsubjektene som bør være økonomisk ansvarlig.

Når det gjelder § 37a, er det for oss uklart hvilke konkrete situasjoner departementet har tenkt at hjemlen i første ledd skal komme til anvendelse. Departementet har ikke gitt noen merknader til dette leddet. Pliktsubjektene etter loven er ingen andre enn veterinærer, annet dyrehelsepersonell og det veterinærmedisinske rettsråd.

Pliktsubjektene etter loven er fremdeles ingen andre enn veterinærer, annet dyrehelsepersonell og eventuelt det veterinærmedisinske rettsråd. Vi kan ikke forstå annet enn at det som er foreslått i annet ledd i § 37a nemlig "... ved tilsyn og kontroll etter loven i den utstrekning aktivitetene retter seg mot dyr som brukes til produksjon av næringsmidler,..." derved gjør annet ledd meningsløs og derfor bør strykes. Virksomheter etter matloven har ingen forpliktelser i henhold til dyrehelsepersonelloven og skal derfor heller ikke belastes med avgifter hjemlet i denne lov. Tilsvarende merknader gjelder formuleringer i utkast til tredje ledd i § 37a, og også dette forslaget bør derfor strykes.

Av ovenstående følge at ordet *avgift* må strykes i forslaget til ny § 37a.

Rettsrådet og vaktordningen for dyrehelsepersonell

Når det gjelder avsnitt 6.3 i høringsbrevet, er det å bemerke at departementet slår kategorisk fast at det veterinærmedisinske rettsråds arbeid og vaktordning for dyrehelsepersonell og plikter som følge av loven, anses som dekket av tilsyns- og kontrollbegrepet. Etter FHL og NBLs oppfatning opererer departementet her med en relativt original begrepsbruk.

Rettsrådet er forankret i lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell og rådets oppgaver og mulige oppdragsgivere er anført. I korthet skal rådet fungere som et juridisk og veterinærmedisinsk kompetanseorgan i forbindelse med ulike typer tvistesaker på det veterinære området. Som sådan skal rådet fremstå som et uavhengig organ som skal stå til disposisjon for ulike offentlige instanser og private aktører. I sistnevnte saker skal det etter gjeldende rett, betales et gebyr for tjenesten.

Rettsrådet har en funksjon angående tjenester i forhold til dyrehelsepersonelloven og dyrevernloven og som involverer levende dyr. Denne funksjonen er analog til rollen som Forbrukertvistorganet har bl.a. i forhold til lov om håndverkertjenester m.m for forbrukere. Den siste loven gjelder også for offentlige tjenester, men eksplisitt i loven er det angitt at den ikke gjelder for behandling av levende dyr. For behandling av levende dyr er det det veterinærmedisinske rettsrådet som er det tilsvarende uavhengige organ. Å definere det veterinærmedisinske rettsrådets funksjon som en del av tilsyns- og kontrollfunksjonen på matområdet, er å undergrave rettsrådets uavhengige posisjon og gjøre rettsrådet til en del av forvaltningsorganet hvis tjenester rettsrådet i mange situasjoner faktisk skal gjøre en uheldig vurdering av. Bare av denne grunn må rettsrådets aktivitet klart kategoriseres til ikke å falle inn under tilsyns- og kontrollbegrepet. Av samme grunn kan ikke kostnadene knyttet til drift av rettsrådet finansieres med en avgift rettet mot noen av aktørene på matområdet, men må finansieres av staten på andre måter tilsvarende det som gjøres i forhold til Forbrukertvistorganet.

På bakgrunn av ovenstående og uklarhetene i utkastet til ny § 37a, første ledd, bør gebyrhjemlen i dyrehelsepersonellovens §31, 3. ledd ikke slettes.

Vaktordningen for dyrehelsepersonell er en ordning staten er forpliktet til å etablere "for å verne samfunnet mot fare og skader forårsaket av dyresjukdommer eller næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse" slik som angitt i høringsbrevet. Gjennomføring av denne bestemmelsen i dyrehelsepersonelloven har ingenting med tilsyn- og kontrollbegrepet i forhold til dyreeiere og deres forpliktelser i forhold til den fremtidige matloven eller dyrevernloven. Pliktsubjektene i dyrehelsepersonelloven i forhold til vaktordningen er veterinærene, og det er i den loven gitt bestemmelser om at pliktsubjektene skal ha godtgjørelse for dette. Tjenestene som ytes i løpet av vaktene, betales fullt ut av dyreeierne. Dersom selve vaktordningen skulle finansieres av staten gjennom avgifter, må det være dyreeierne og ingen andre som i så fall må være avgiftspliktige, men også dette blir helt urimelig i forhold til intensjonen med ordningen. I så fall vil det dessuten ikke være like naturlig at mattilsynet skulle være ansvarlig for gjennomføringen.

FHL og NBL er således av den klare oppfatning at de forslagene til avgiftshjemler i dyrehelsepersonelloven ikke er annet enn fiskalavgifter rettet mot en vilkårlig gruppe av brukere av det fremtidige mattilsynet. FHL og NBL går derfor i mot de foreslåtte avgiftshjemlene i dyrehelsepersonelloven.

Lov om husdyravl

Med bakgrunn i det som er nevnt tidligere, støtter FHL og NBL forslaget til første ledd i ny § 6a. Det forutsettes i denne sammenheng at man kun tar sikte på å dekke kostnadene knyttet til selve gjennomføringen av de spesifikke tjenestene. Grunnkostnadene må være dekket av staten med andre midler.

Når det gjelder andre ledd i § 6a, mener FHL og NBL at dette bør strykes. Dersom generelt tilsyn etter lov om husdyravl ikke skal finansieres av staten på andre måte, kan man benytte hjemlen i første ledd for innkreving av gebyr analogt til det man legger opp til for kjøttkontroll i slakterier. Vår begrunnelse er at det er uakseptabelt at andre enn virksomheter som driver organisert husdyravl, gjøres økonomisk ansvarlig for tilsyn med husdyravl regulert i den aktuelle loven. Avgiften slik som foreslått som andre ledd i § 6a i høringsbrevet, er en fiskalavgift og er som sådan uakseptabel.

Også tredje ledd i § 6a, bør etter den samme begrunnelse, strykes. Gebyrbestemmelsen kan også brukes i forbindelse ved import og eksport av de dyr og kjønnsprodukter som er omfattet av loven.

Av ovenstående følge at ordet *avgift* må strykes i forslaget til ny § 6a.

Tekniske tilpasninger som følge av omorganisering av matforvaltningen

FHL og NBL har ingen kommentarer til endringsforslagene presentert under denne overskriften i høringsbrevet.

Avsluttende kommentar

FHL og NBL har vesentlige innvendinger mot flere av forslagene til lovendringer presentert i høringsbrevet, og disse innvendingene er begrunnet i dette brev. Disse innvendingene er i

prinsippet ikke til hinder for en større grad av brukerfinansiering som er angitt som noe av bakgrunnen for departementets forslag. De nevnte innvendingene synes heller ikke å være i strid med departementets målsetning om at de administrative systemene som skal benyttes til finansieringen av matforvaltningen, skal være hensiktsmessige og effektive. Dette er det for øvrig vanskelig å vurdere, så lenge departementet ikke har presentert noe som illustrerer verken effektivitet eller hensiktsmessighet i sitt eget forslag. Det som etter FHL og NBL sine meninger må være helt klart, er at krav om hensiktsmessighet og effektivitet sett fra myndighetenes side, ikke er noen akseptabel grunn for å innføre avgifter som i sin innretning ikke er annet enn fiskalavgifter som mer eller mindre vilkårlig retter seg mot helt ulike typer aktører på matområdet. Heller ikke i avgiftspolitikken er det noe akseptabelt prinsipp ”å rette baker for smed”.

Med vennlig hilsen

NÆRINGSMIDDELBEDRIFTENES
LANDSFORENING

FISKERI- OG HAVBRUKSNÆRINGENS
LANDSFORENING

Knut Maroni
Adm. direktør

Geir Andreassen
Adm. direktør